

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10693 - Processos i Contextos Educatius
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10693 - Processos i Contextos Educatius
Crèdits	0,72 de presencials (18 hores) 2,28 de no presencials (57 hores) 3 de totals (75 hores).
Grup	Grup 1, 1S (Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Carne Pinya Medina carne.pinya@uib.es	09:15	10:15	Dilluns	05/09/2016	23/01/2017	A-111

Contextualització

L'assignatura "Processos i contextos educatius", juntament amb la de "Característiques organitzatives i curriculars de les etapes i dels centres d'ensenyament secundari" i la de "Interacció i convivència a l'aula", forma part del mòdul "Processos i contextos educatius", que amb els mòduls "Aprentatge i desenvolupament de la personalitat" i " Societat, família i educació", s'inclou en el bloc genèric dels Màster en Formació del Professorat".

D'entre els objectius del màster aquesta assignatura es relaciona directament amb els següents:

- * Conèixer la normativa i l'organització institucional del sistema educatiu i els models de millora de la qualitat aplicables als centres educatius.
- * Conèixer i analitzar les característiques històriques de la professió docent, la seva situació actual, perspectives i la interrelació amb la realitat social de cada època.
- * Conèixer i analitzar de forma crítica la professió docent en l'actualitat i les concepcions personals sobre la mateixa.
- * Conèixer les institucions i els models de formació permanent, la investigació i la innovació educatives.

Requisits

Els únics requisits que s'han de satisfer són els generals d'admissió al màster.

L'assignatura té un caràcter de formació bàsica i genèrica i, per tant, no té requisits essencials ni recomanables.

Competències

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10693 - Processos i Contextos Educatius
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Les competències que es descriuen a continuació no són exclusives d'aquesta assignatura. L'assoliment d'aquestes precisa la integració d'aprenentatges que es desenvolupen en les diferents assignatures del mòdul 1.2., el qual comparteix el nom de l'assignatura *Processos i contextos educatius*, i en altres mòduls que integren el bloc genèric. Per tot això la contribució de l'assignatura a cada una de les competències pot donar-se en diferents graus, és a dir, el desplegament de continguts i la proposta d'activitats pot relacionar-se de manera més directa i concreta amb algunes competències, mentre que la contribució a d'altres pot considerar-se més perifèrica o precisa del complement i treball més específic en altres assignatures del màster.

Específiques

- * Analitzar i qüestionar les pròpies concepcions sobre els diferents aspectes relacionats amb la professió docent (CE41).
- * Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge que, basant-se en el treball individual i cooperatiu, facilitin l'aprenentatge de la matèria i fomentin l'educació en valors, la igualtat de drets, la ciutadania, el respecte als drets humans i la contribució individual i col·lectiva a la sostenibilitat social i ambiental (CE27).
- * Conèixer les institucions, models i vies per a la formació permanent, la investigació i la innovació educatives, valorant aquests com una necessitat inherent a l'exercici professional (CE44).

Genèriques

- * Conèixer la normativa i l'organització institucional del sistema educatiu i models de millora de la qualitat aplicables als centres educatius (CG9).
- * Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribueixin a fer el centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on estigui situat; desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació dels estudiants de manera col·laborativa i coordinada; participar en l'avaluació, investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge (CG8).

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

El temari es desplega en tres grans blocs de continguts.

Continguts temàtics

- Bloc 1. Els contextos o àmbits educatius i els problemes transversals al sistema educatiu
  - 1.1. Principals problemàtiques que afecten el sistema educatiu.
  - 1.2. Els contextos o àmbits educatius de la societat contemporània. L'educació formal, no formal i informal.
  - 1.3. Les relacions entre els contextos o àmbits educatius.
- Bloc 2. L'organització dels centres educatius
  - 2.1. Legislació i normes bàsiques del Sistema Educatiu.
  - 2.2. Els òrgans de govern i de coordinació docent.
  - 2.3. Els instruments de gestió dels centres educatius.
- Bloc 3. El nou perfil del professorat

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10693 - Processos i Contextos Educatius
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

- 3.1. Les funcions del professorat a la LOMCE.
- 3.2. Les funcions socioeducatives de l'educació i del professorat.
- 3.3. Competències professionals dels docents.
- 3.4. Profesió docent, desenvolupament professional i formació permanent del professorat.

Metodologia docent

S'exposarà el contingut teòric dels temes a través de classes teòrico-pràctiques (grup gran), seguint diversos textos, material audiovisual i lectures de referència que serviran per a fixar els coneixements lligats a les competències previstes. Aquestes classes donaran pas a debats i a classes pràctiques en les quals s'aplicaran els continguts adquirits a situacions i contextos reals a partir de resolució de problemes, comentaris de textos, etc., amb la qual cosa es permetrà a l'alumnat d'iniciar-se i desenvolupar les competències previstes.

El professorat proposarà la realització d'activitats de treball en grup i individuals per a la realització de les quals tendran el suport del docent.

Amb el propòsit d'afavorir l'autonomia i el treball personal de l'alumne, l'assignatura forma part del projecte Campus Extens, dedicat a l'ensenyament flexible i a distància, el qual incorpora l'ús de la telemàtica a l'ensenyament universitari. Així, mitjançant la plataforma de teleeducació Moodle l'alumne tindrà a la seva disposició un calendari amb notícies d'interès, documents electrònics i enllaços a Internet i propostes de pràctiques de treball autònom.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes pràctiques	Classes magistrals i activitats pràctiques amb participació de l'alumnat	Grup gran (G)	<p>En aquestes sessions es combinaran les presentacions del professor amb activitats d'aprenentatge individual i d'aprenentatge cooperatiu, mitjançant la distribució de l'alumnat en petits grups. Es fomentarà la intervenció de l'alumnat en aquestes classes on es presentaran els continguts teòrics mitjançant la discussió en gran i mitjà grup, la realització d'activitats pràctiques relacionades amb els continguts presentats i la posada en comú dels diferents punts de vista a partir de les explicacions del professor i del material complementari que s'aporti. Entre les tasques que es proposaran hi figuraran:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Breus presentacions magistrals del professor. - Debats a l'aula. - Anàlisi i comentari de documents i materials. - Presentació de situacions i estudi de casos i posterior anàlisi. - Anàlisi de documents audiovisuals.	18

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informarà els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10693 - Processos i Contextos Educatius
Grup	Grup 1, IS
Guia docent	A
Idioma	Català

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Activitat de síntesi i desenvolupament	L'alumnat haurà de realitzar una activitat de síntesi i respondre una o més preguntes que requereixin demostrar el domini dels continguts treballats per tal de demostrar l'apropiació personal d'aquests i la capacitat de relacionar els diferents blocs del mòdul. Aquesta activitat es realitzarà a través de la uib digital, una vegada finalitzades les classes presencials.	2
Estudi i treball autònom individual	Aprofundiment del temari	Prèvia o posteriorment a l'exposició dels temes per part del professor, l'alumne haurà d'aprofundir en la matèria a través de lectures complementàries, reflexió, recerca documental, etc. Per facilitar aquesta tasca a cada tema s'indicaran les fonts que s'han de consultar, les quals es posaran a disposició de l'alumnat a l'entorn moodle de campus extens.	30
Estudi i treball autònom individual	Disseny i elaboració de la carpeta d'aprenentatge de l'assignatura	L'alumnat haurà d'elaborar una carpeta d'aprenentatge de l'assignatura que incorporará les tasques i reflexions que se'ls proposaran a principi de curs. Les instruccions precises per a la realització d'aquesta carpeta d'aprenentatge es proporcionaran a l'inici del curs.	25

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Observacions:

1. Per a poder avaluar positivament l'assignatura, caldrà que l'alumne lliuri totes les activitats obligatòries – treballs en grup, carpeta d'aprenentatge i activitat de síntesi+cas pràctic-i haver assistit com a mínim al 65% de les sessions, participant i implicant-se en el desenvolupament d'aquestes de forma satisfactòria.
2. Totes les activitats obligatòries tenen una data límit de lliurament que s'especificarà a l'inici del curs.
3. Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació.
4. El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball o copiar a un examen és motiu de desqualificació; en aquest cas l'estudiant s'haurà de matricular novament el següent curs acadèmic per a poder superar l'assignatura.
5. Qualsevol activitat acadèmica que s'hagi de lliurar i presenti incorreccions ortogràfiques i gramaticals, d'estructura de continguts o una redacció inadequada, que dificulti la comprensió del contingut, serà qualificada negativament.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10693 - Processos i Contextos Educatius
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Classes magistrals i activitats pràctiques amb participació de l'alumnat

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	En aquestes sessions es combinaran les presentacions del professor amb activitats d'aprenentatge individual i d'aprenentatge cooperatiu, mitjançant la distribució de l'alumnat en petits grups. Es fomentarà la intervenció de l'alumnat en aquestes classes on es presentaran els continguts teòrics mitjançant la discussió en gran i mitjà grup, la realització d'activitats pràctiques relacionades amb els continguts presentats i la posada en comú dels diferents punts de vista a partir de les explicacions del professor i del material complementari que s'aporti. Entre les tasques que es proposaran hi figuraran: - Breus presentacions magistrals del professor. - Debats a l'aula. - Anàlisi i comentari de documents i materials. - Presentació de situacions i estudi de casos i posterior anàlisi. - Anàlisi de documents audiovisuals.
Criteris d'avaluació	Es valoraran les activitats realitzades a classe, la participació i actitud mostrada en les classes, la implicació en els treballs en grup i la capacitat de treball en equip, a través de procediments de coavaluació i d'heteroavaluació.

Percentatge de la qualificació final: 40%

Activitat de síntesi i desenvolupament

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	L'alumnat haurà de realitzar una activitat de síntesi i respondre una o més preguntes que requereixin demostrar el domini dels continguts treballats per tal de demostrar l'apropiació personal d'aquests i la capacitat de relacionar els diferents blocs del mòdul. Aquesta activitat es realitzarà a través de la uib digital, una vegada finalitzades les classes presencials.
Criteris d'avaluació	Aquesta activitat requerirà a l'alumne demostrar la seva capacitat de síntesi i de domini dels continguts treballats en l'assignatura. Es valorarà la correcta exposició dels continguts adquirits i la relació que l'alumne estableixi entre ells, com també l'organització i la coherència en la seva exposició. Les preguntes podran requerir el desenvolupament d'un tema, respondre de forma breu a preguntes seleccionades segons les competències específiques de l'assignatura, relacionar els continguts presentats en els distints blocs o respondre un cas pràctic.

Percentatge de la qualificació final: 10% amb qualificació mínima 5

Disseny i elaboració de la carpeta d'aprenentatge de l'assignatura

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (recuperable)
Descripció	L'alumnat haurà d'elaborar una carpeta d'aprenentatge de l'assignatura que incorporarà les tasques i reflexions que se'ls proposaran a principi de curs. Les instruccions precises per a la realització d'aquesta carpeta d'aprenentatge es proporcionaran a l'inici del curs.
Criteris d'avaluació	La carpeta d'aprenentatge serà elaborada de forma individual i es valorarà la planificació, estructura, aspectes formals, capacitat de reflexió, activitats d'ampliació, etc.

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Els estudiants disposaran de materials i recursos per al seguiment de l'assignatura, els quals estaran disponibles a l'aula virtual de l'assignatura. Aquests materials es consideraran bibliografia bàsica.

Bibliografia bàsica

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10693 - Processos i Contextos Educatius
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

- ANTÚNEZ, S., GAIRÍN, J. (1996). Práctica i fonaments de l'organització escolar., Barcelona: Graó, 1996.
- ESTEVE, J.M. El sistema educativo ante la encrucijada del cambio social: una mirada hacia el futuro. Disponible a <http://www.monografias.com/trabajos32/sistema-educativo-encrucijada-cambio-social/sistema-educativo-encrucijada-cambio-social.shtml>.
- GAIRÍN, J.; ANTÚNEZ, S. (2008). Organizaciones educativas al servicio de la sociedad. Madrid: Wolters Kluwer.
- IMBERNON, F (2010). Procesos y contextos educativos. Enseñar en las instituciones de educación secundaria. Barcelona: Graó.
- IMBERNÓN, F. (2014). Calidad de la enseñanza y formación del profesorado. Un cambio necesario. Barcelona: Octaedro.
- OLIVER, J. (1997). Gestió i Direcció de Centres Escolars. Una introducció. Palma: Universitat de les Illes Balears.
- PERRENOUD, P. (2007). Diez nuevas competencias para enseñar. Invitación al viaje. Barcelona: Graó.

Bibliografia complementària

- ANTÚNEZ, S. (2000). La acción directiva en las instituciones escolares. Análisis y propuestas. Barcelona: ICE-Horsori.
- ARNAIZ, P.; DÍEZ, M.C; DÍEZ DE ULZURRUN, A; NOTÓ, F; PUIG, J.M. I ALTRES. (2001). La acción tutorial . Barcelona: Graó.
- BARBERÀ, E. (2000). Avaluació de l'ensenyament, avaluació de l'aprenentatge. Barcelona: Edebé.
- BARBERÀ, E; MAURI, T; ONRUBIA, J. (Coords.) (2008). Cómo valorar la calidad de la enseñanza basada en las TIC. Pautas e instrumentos de análisis. Barcelona. Graó.
- BISQUERRA, R. (Coord.) (2002). La práctica de la orientación y la tutoría . Barcelona: Praxis.
- BOLÍVAR, A. (2000). Los centros educativos como organizaciones que aprenden. Madrid: La Muralla.
- CANO, E. (2005). Com millorar les competències del docents. Guia per a l'autoavaluació i el desenvolupament de les competències dels professorat. Barcelona: Graó.
- CANTÓN MAYO, I. (coord.) (1996). Manual de Organización de centros educativos. Barcelona: Oikos-Tau.
- CEBRIÁN, M. (1997): Nuevas competencias para la formación inicial y permanente del profesorado. Revista Electrónica de Tecnología Educativa, 6. Disponible a: <http://www.uib.es/depart/gte/revelec6.html> [Data de consulta: maig de 2009.]
- CPR; EOEP; SITE de Badajoz (1997): Guía para la reflexión y la evaluación de lapropia práctica docente. Disponible a: ESTEBARANZ, A. (2001): «La enseñanza como tarea del profesor». A c.
- DOMÉNEC FRANCESCH, J. (1994). «Organización de los recursos humanos». A: GAIRÍN, J.; DARDER, P. Organización de Centros Educativos. Aspectos básicos. Barcelona: Praxis.
- ESCAMILLA, A. (2008). Las competencias básicas. Claves y propuestas para su desarrollo en los centros. Barcelona: Graó.
- ESCAMILLA, A. (2009). Las competencias en la programación de aula. Barcelona: Graó.
- GAIRÍN, J.; DARDER, P. (1994). Organización de Centros Educativos. Aspectos básicos. Barcelona: Praxis.
- GENTO, S. (1994). Participación en la gestión educativa. Madrid: Aula XXI. Santillana.
- IMBERNON, F. (2007). La formación permanente del profesorado. Nuevas ideas para formar en la innovación y el cambio. 10 ideas clave. Barcelona Grao.
- LÓPEZ, J. (1992). «Liderazgo para el cambio institucional: funciones, estrategias y formación de los directores escolares». A: ESCUDERO, J. M.; LÓPEZ, J. Los desafíos de las Reformas Escolares. Cambio educativo y formación para el cambio. Madrid: Arquetipo Ediciones.
- LÓPEZ HERNANDEZ, A. (2007). El trabajo en equipo del profesorado. 14 Ideas clave. Barcelona: Graó
- LORENZO DELGADO, M. (coord.) (1997). La organización y gestión del centro educativo: Análisis de casos prácticos. Madrid: Ed. Universitas.
- MARCELO, C. (2001). La función docente. Madrid. Síntesis.
- MARINA, JOSÉ A.; BERNABEU, R. (2007). Competencia social y ciudadana. Madrid: Alianza Editorial.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10693 - Processos i Contextos Educatius
Grup	Grup 1, IS
Guia docent	A
Idioma	Català

- MARTIN, E.; TIRADO, V (Coords.) (1996). La Orientación Educativa y Profesional en la Educación Secundaria. Barcelona. ICE de la Universitat de Barcelona/ Horsori.
- MARTÍN GARCÍA, X.; PUIG ROVIRA, JOSEP M^a (2007). Les set competències bàsiques per educar en valors. Barcelona: edit. Graó.
- MAURI, T.; ONRUBIA, J. (1994). Decisiones sobre metodología didáctica. Cuadernos de Pedagogía .núm. 223, (pág.39-44).
- OLIVER, M.F. (2007). La formació per a la docència. Palma: Edicions Ferran Sintes.
- OLIVER, M.F.; FORTEZA, D. i URBINA, S. (2015). Análisis del perfil competencial del profesorado europeo. Profesorado, revista de currículum y formación del profesorado, Vol. 19 (2), 281-301.
- PERRENOUD, P. (2004). Desarrollar la práctica reflexiva en el oficio de enseñar. Barcelona: Graó.
- PUIG ROVIRA, J. (1999). Feina d'educar. Barcelona: Edicions 62.
- SCHÖN, D. (1998). El profesional reflexivo. Como piensan los profesionales cuando actúan. Madrid: Paidós.
- TRILLA, J. (1985). Ensayos sobre la escuela. El espacio social y material de la escuela. Barcelona: Laertes.
- TRILLA, J. (1997). Relaciones entre la educación formal, no formal i la informal. En la educación fuera de la escuela. México. Ariel.

Altres recursos

- LLEI ORGÀNICA 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE 106, de 4-5-2006) amb modificacions introduïdes per la LOMCE_ LLEI ORGÀNICA 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat (BOE 295, de 10-12-2013)
- Decret 73/2008, de 27 de juny, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.
- DECRET 95/2010, de 30 de juliol, pel qual es modifica el Decret 73/2008, de 27 de juny, que estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears (BOIB 07/08/2010 núm. 116).
- Decret 82 /2008, de 25 de juliol, pel qual s'estableix l'estructura i el currículum del batxillerat a les Illes Balears.
- DECRET 120/2002, de 27 de setembre, pel qual s'aprova el reglament orgànic dels instituts d'educació secundària (BOIB 05/10/02 núm. 120) art.69 derogat pel Decret 39/2011 de 29 d'abril (BOIB 05/05/2011 núm. 67).
- Instruccions de la Direcció General d'Administració, Ordenació i Inspecció Educatives sobre l'elaboració de les programacions didàctiques a l'educació primària i a l'educació secundària obligatòria de les Illes Balears per al curs 2009-2010 (01/09/2009).
- ORIENTACIONS per a l'elaboració de la concreció curricular i de les programacions didàctiques. DGAOIE (20/11/2009)
- RESOLUCIÓ del conseller d'Educació i Cultura per la qual s'aproven les instruccions d'organització i funcionament dels centres públics d'educació secundària, per al curs vigent. Disponible a http://weib.caib.es/Normativa/educacio/index_general_.htm